Hukuk Bölümü 2008/60 E., 2009/88 K.

- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 19]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 2981 S. İMAR VE GECEKONDU MEVZUATINA AYKIRI YAPILARA UY... [Madde 18]

"İçtihat Metni"

Sulh Hukuk Mahkemesine başvurarak Belediye tarafından kesilen ağaçlarının bedelini bilirkişi marifetiyle tespit ettiren davacılar, Yahyalı, Yüzüncüyıl Mahallesi, Kocaçay mevkiinde mülkiyeti kendilerine ait olan 57 ada 30,32, 36 parsel sayılı taşınmazlar üzerinde bulunan bahçelerinden İmar Yasası'nın 18. madde uygulaması sırasında yol ve dere yatağının geçirilmesi suretiyle, çeşitli meyve ağaçları ile yetişmiş kavak ağaçlarının herhangi bir bedel ödenmeden kesildiğini, bu nedenle, bahçelerinde bulunan ağaçların kesilmesi suretiyle meydana gelen 5.499.34YTL zararının yasal faizi ile birlikte davalı Belediyeden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

YAHYALI SULH HUKUK MAHKEMESİ; 27.7.2007 gün ve E:2007/127, K:2007/189 sayı ile Davacıların, mülkiyeti kendilerine ait olan 57 ada 30,32, 36 parsel sayılı taşınmazlar üzerinde belediye tarafından İmar Yasasının 18. maddesinin uygulanması sonucunda bu taşınmazlar üzerinde bulunan ağaçların belediye tarafından kesilerek toplam 5.499.34 YTL zararlarının meydana geldiğini ve söz konusu miktarın davalıdan alınarak kendilerine verilmesini mahkemelerinden talep ettiği; Davacıların mahkemelerindeki benzer mahiyetteki beyanlarında, dava dilekçelerini aynen tekrar ettiği, kendi arsalarında Belediyenin düzenleme ortak payı olarak aldığı kısım üzerindeki ağaçları haberleri olmadan kestiğini beyan ettikleri; Davalı vekilinin cevap dilekçesinde ve mahkemelerindeki beyanlarında, söz konusu parselin üzerinde kalan ağaçların kesileceği yönünde belediye tarafından ilan yapıldığını, ayrıca kesilen ağaçların önceki arazi sahiplerine bırakıldığını, belediyenin yapmış olduğu imar düzenlemesinin idari bir işlem olduğu dolayısıyla görevsizlik kararı verilmesini talep etmiş olduğu; yapılan açık yargılama ve toplanan deliller sonucunda, mahkemelerince davacılar tarafından davalı belediyenin İmar Yasasının 18. maddesine dayanarak yapmış olduğu arazi ve arsa düzenlemesi kapsamında kendi arazilerinden düzenleme ortak payı olarak belediyeye geçen yerler üzerindeki ağaçların belediye tarafından kesilmesi sonucunda ortaya çıkan zararın tazminini istediklerinin anlaşıldığı; yerleşik Yargıtay uygulamalarından da anlaşıldığı üzere, Belediye tarafından ilçe merkezinde imar düzenlemesi yapmak amacı ile İmar Yasasının 18. maddesine dayanarak yapılan işlemin idari bir işlem olduğunun kuşkusuz olduğu, bu idari işlem sonucunda düzenleme ortak payı olarak belediyenin mülkiyetine geçen yerler üzerindeki ağaçların kesilmesinin de bu idari işlemin devamı niteliğindeki bir işlem olduğu, dava konusu olayda davacıların, ağaçlarının davalı belediye tarafından kesilmesi sebebi ile uğradıkları zararın tazminini istemiş bulundukları, bir kamu kurumu niteliğindeki belediyenin İmar Yasasına dayanarak gerçekleştirdiği eylem idari bir işlem olduğundan, İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi hükmünce bu işlemden doğan zararın da idari işlemden kaynaklanan ve tam yargı davasına konu oluşturan bir zarar niteliğinde olduğu, bu itibarla, davanın idari yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacılar, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KAYSERİ 1. İDARE MAHKEMESİ; 4.2.2008 gün ve E:2007/483 sayı ile, Davacılar Y.ve E. D. tarafından, mülkiyeti kendilerine ait bulunan Kayseri İli Yahyalı ilçesi Kocaçay Mevkiinde ve Tapunun 57 ada 30-32-36 parsel sayılarında kayıtlı bulunan taşınmazlarında bulunduğu alanda 3194 sayılı İmar Kanunun 18 inci maddesi uyarınca yapılan imar uygulaması sonrasında, taşınmazlar üzerinde bulunan ağaçların Yahyalı Belediyesince kesilmesi sonucu uğranıldığı belirtilen 5.499,34 YTL zararın tazmini istemiyle Yahyalı Belediye Başkanlığı'na karşı dava açıldığı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinden söz ederek, idari eylemin, idarenin işlevi sırasında bir hareketi, bir olayı, bir tutumu; idari karar ve işlemle ilgisi olmayan, başka bir deyişle, öncesinde, temelinde bir idari karar veya işlem olmayan salt maddi tasarrufları anlattığı, hukuk devleti olmanın kaçınılmaz gereklerinden biri olarak, kamu gücünü kullanan idarenin, tek yanlı iradesiyle idari işlem tesisinden önce bu işlemin maddi ve hukuki sebeplerini ortaya koymasının zorunlu olduğu, idarenin hiç bir kurala dayanmayan keyfi uygulamalarının, idare hukukunun konusuna giren "idari eylem" veya "idari işlem" olarak kabulünün olanaklı bulunmadığı, idarenin, açık ve ağır biçimde kanunilikten ve hukukilikten yoksun olan bu eylemlerinin "haksız fiil" olarak kabul edileceği, dosyanın incelenmesinden, davacılar Y. ve E. D. tarafından. Mülkiyeti kendilerine ait bulunan Kayseri İli Yahyalı İlçesi Kocaçay mevkiinde ve Tapunun 57 ada 30-32-36 parsel sayılarında kayıtlı bulunan taşınmazların da bulunduğu alanda 3194 sayılı İmar Kanunun 18 inci maddesi uyarınca yapılan imar uygulaması sonrasında, taşınmazlar üzerinde bulunan ağaçların Yahyalı Belediyesince kesilmesi sonucu uğranıldığı belirtilen 5.499,34 YTL zararın tazmini istemiyle Yahyalı Sulh Hukuk Mahkemesi'nde E:2007/127 sayılı esas sayılı davanın açıldığı, anılan mahkemenin 27.7.2007 gün ve K: 2007/189 sayılı kararıyla, idari işlemden kaynaklanan uyuşmazlığın görümünde idari yargının görevli bulunduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddedildiği, kararın kesinleşmesi üzerine bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı; olayda, Yahyalı Belediyesi tarafından, 3194 sayılı İmar Kanunun 18. maddesi uyarınca yapılan uygulama sonucunda düzenleme ortaklık payı olarak belediye adına tescil edilen parseller üzerinde davacılara ait bulunan ağaçların idari bir işlem tesis edilmeksizin kesildiğinin görüldüğü; parselasyon işleminin, imar hududunda bulunan binalı veya binasız arsa ve arazilerin düzenlemesi olduğu. bunun dışında, parselasyon yapma yetkisinin bu arsa ve arazilerin üzerindeki menkul ve gayrimenkul mallar üzerinde kamulaştırma veya başkaca bir idari karar almadan tasarrufta bulunma yetkisi vermeyeceği, idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adlı yargı yerinde çözümleneceğinin, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunduğu; bu durumda, idarenin, mülkiyeti davacıya ait olan ağaçları haksız fiil neticesinde kesmesi neticesinde meydana gelen zararın tazminine yönelik bulunan davanın, Borçlar Kanununun haksız fiillere

ilişkin hükümlerine göre adli yargı yerince çözümlenmesi gerekeceği, bu nedenlerle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19 uncu maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine; bu konuda yüksek Mahkemece karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 13.04.2009 günlü toplantısında;

I- İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II- ESASIN İNCELENMESİ : Raportör - Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay

Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3194 sayılı Kanun'un 18. madde uygulaması sonucu davacılara ait olan taşınmazların bir kısmının yol ve kanal olarak ayrılması nedeniyle bu yerlerdeki çeşitli meyve ve yetişmiş kavak ağaçlarının herhangi bir bedel ödenmeden kesilmesi suretiyle meydana gelen 5.499.34YTL zararın yasal faizi ile birlikte davalı Belediyeden tahsili istemiyle açılmıştır.

Davalı idarece verilen savunmada, Belediyece yapılan 18. madde uygulaması ile ilgili işlemlerin 2006 yılı ortalarında tamamlanarak kesinleşmesine rağmen, Belediyece 18. madde uygulamasının fiiliyata geçirilmesine ilişkin yer belirleme ve bu paralelde ağaç kesim işlemlerinin 2007 yılı ortalarında yapıldığı, yine bu süre içerisinde mal sahiplerine taşınmazlar üzerindeki ağaçlarını kesmeleri konusunda çeşitli şekillerde ve defaatle uyarı ve ihtarlarda bulunulduğu ve aksi halde söz konusu ağaçların Belediye ekiplerince kesileceğinin bildirildiği, ancak, tüm bunlara rağmen davacılar tarafından herhangi bir işlemde bulunulmadığı ve akabinde ağaçların Belediye ekiplerince kesilmesini müteakip söz konusu davanın ikame edildiği, ayrıca kesilen ağaçlara Belediye Başkanlığınca el konulmayıp, sahibinin alması amacıyla taşınmaz üzerinde bırakıldığı belirtilmiştir.

Olayda, 3194 sayılı Kanun'un 18. madde uygulaması sonucu davacılara ait olan taşınmazların bir kısmının (düzenleme ortaklık payı olarak alınarak) yol ve kanal olarak ayrıldığı, taşınmazların zemininin uyuşmazlık konusu yapılmadığı, bu taşınmazlardaki çeşitli meyve ve kavak ağaçlarının herhangi bir bedel ödenmeden kesilmesi nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmış olup, belirtilen duruma göre, imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun reddi gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna,bu nedenle, Kayseri 1.İdare Mahkemesinin 4.2.2008 gün ve E:2007/483 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 13.4.2009 gününde Üyeler Mustafa KICALIOĞLU ile Mahmut BİLGEN'in KARŞI OYLARI ve OYÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

KARŞI OY

2981 sayılı İmar Kanunun 18/10. maddesi uyarınca "Bu maddede belirtilen kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan yapılar, belediye veya valilikçe kamulaştırılmadıkça yıktırılamaz."

16.5.1956 gün ve 1956/1-6 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararı uyarınca istimlak işlemlerine girişilmeksizin idare tarafından taşınmazına el atılan kişinin ilgili kamu tüzel kişiliği aleyhine el atmanın önlenmesi veya el atılan taşınmazın mülkiyetinin kamu tüzel kişiliğine devri karşılığında tazminat davası açabilir. Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin istikrarlı kararlarında da, bu tür davaların kamulaştırmasız el atma davası olarak adli yargı yerinde görülmesi gerektiği kabul edilmiştir. (Y5HD. 1.5.2006, E.2006/2677,K.2006/5324) Bu bakımdan; uyuşmalığın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiği, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi düşüncesinde olduğumuzdan değerli çoğunluğun aksi yönde oluşan görüşüne katılamıyoruz.

Üye

Üye

Mustafa KICALIOĞLU

Mahmut BİLGEN